

REDACTIUNEA,
 Administrația și Tipografia
 Braşov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
 Scrieri neîncercate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se restituie.
 Inscrise
 se primesc la Administrația
 Braşov și la următoarele
BIROURI de AMBUTAȘI:
 în Viena la M. Dukas Nachf.,
 Nr. Argonoid & Emmerio Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 în Budapesta la A. V. Golber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII. Erzsébet-körnt).
 Prețul inserțiilor: o serie
 garnond pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tarife și invo-
 luntate. — ERŐLÉME pe pagina
 1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

GAZETA apare în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un a. 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
 Se primumă la toate ofi-
 cile poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Braşov:
 Administrația, Piața mare
 târgul Inului Nr. 30. etajiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dăsul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un exem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 29

Braşov, Joi 7 (20) Februarie

1908.

Cestiunea armatei în delegația austriacă.

Câte un cuvânt energic, câte o declarație categorică, făcută de cutare om de stat sau chiar ministru în activitate din Austria asupra cestiunilor, cari ating mai de aproape senzibilitatea membrilor „marelui guvern național din Ungaria”, îi face pe aceștia să-și piardă aproape tot cumpătul și să turbe de mânie.

Atâta a mai trebuit ca în niște momente, când toată maghiarimea așteaptă cu cea mai mare încordare ea odată după atâtea umiliri față cu Viena: încheierea pactului, urcarea cvotei, votarea bugetelor militare etc. etc. să vadă odată pe „marele ministeriu” dobândind și o concesiune națională de Doamne-ajută, să vină generalul Schönaich, ministrul comun de războiu, și să lanseze în delegația austriacă declarațiuni și comunicări, de natură a nimici cu-o singură lovitură toată clădirea speranțelor și iluziunilor, ce și le făcuseră și și le mai fac neasămuitii patrioți de la 1848.

Neastâmpărați cum sunt, radicalii cehi din delegație l-au luat la întrebare pe ministrul de războiu și l-au strâns cu ușa, să le spună, dacă este adevărat ce scriu foile vieneze, că se urmează tratări cu guvernul unguresc privitor la rezolvarea mai grabnică a cestiunilor militare, ce au fost descopiate de celelate cestiuni, când cu pactul dintre coroană și coaliziile în primăvara anului 1906? Al doilea, să le spună scurt și cuprinzător, fără de nici un incunjur, dacă este adevărat că li-s'a dat Maghiarilor drept concesiune națională limba maghiară în armata comună, ce se recrutează pe teritoriul Ungariei?

Schönaich a răspuns ca un soldat, scurt și fără de multe floscule, că dănsul n'are cunoștință ea până în ziua de azi să fi avut loc tratări cu guvernul unguresc în cestiunea

militară și că el însuși n'a tratat cu nimeni. Gazetele scriu multe. Sigur este numai, că pare a se desvolta o mișcare pentru care nu întârzie a se pregăti.

Incât pentru limba de comandă Schönaich a spus-o verde, că în armata comună *nimeni nu va căpăta nici limbă de comandă maghiară, nici croată, ci armata va rămânea cu limba ei de comandă germană.*

Însă d-l Schönaich a aflat de lipsă — fiindcă, zice, nu-i compete să facă pe profetul — să adaugă aici spre mai buna înțelegere a situațiunii, că la așa numitele concesiuni se tratează în parte mare de *drepturile coroanei* asupra cărora dănsul nu poate dispune.

Cuvintele ultime ale ministrului de războiu, în legătură cu afirmarea lui de mai sus, că pare a se prepara o mișcare pentru rezolvarea cestiunilor militare, dau de gândit.

Trebue să recapitulăm ce s'a petrecut de câțiva ani în cestiunea armatei.

În urma conflictului iscat între coroană și coaliția maghiari s'a dat din partea celei dintâii solemnă declarație, că stabilirea limbei de comandă este un drept absolut al monarhului, prevăzut în legea pactului, unde se zice, că „conducerea unitară a armatei, comanda și organizația ei interioară se țin de drepturile suverane ale Majestății Sale.”

Mai târziu Majestatea Sa a făcut totuși Ungurilor concesiuni însemnate în privința limbei în armată. — A aprobat punctele programului militar, stabilit de comisiunea de 9 parlamentară, pe baza cărui program a fost luat contele Stefan Tisza frânele guvernului. Pe acest program s'au întemeiat și ordonanțele faimoase ale fostului ministru de războiu Pitreich.

S'au făcut așadar unele concesiuni însemnate, ce priveau conducerea și organizația interioară a arma-

tei, numai limba de comandă maghiară nu s'a încuviințat.

Cine știe dacă nu tocmai aceste concesiuni, peste limitele trase de legea pactului dela 1867, au dat naștere în creerii mai multor independiști ideii, dacă nu cumva s'ar mai putea dobândi ceva dela Majestatea Sa? și că ar trebui să se pună la ordinea zilei mai curând din nou cestiunea armatei, până ce Majestatea Sa va fi în viață? — De aici derivă tendințele manifestate în delegațiuni de Nagy Emil și soți, cari au dat naștere părerii, că și independiștii vor să se rezolve încă de dieta actuală și cestiunile militare.

„V'ați oferit Vienei că veți rezolva cestiunile militare — numai ea să le solveze din nou, și acum Schönaich v'a dat pașaportul. Ați voit să nebuniți din nou poporul maghiar, că-i veți câștiga marele postulat dela 48, și ați primit în schimb dela Schönaich palme, ca să vă sară ochii de ele !..”

Așa apostrofează organul disidenților pe oportuniștii 48-iști. Și nimereste cuiul drept în cap.

Björnson și Românii. D-l P. Robescu a avut, în Roma, o nouă convorbire cu Björnsterne Björnson. Despre aceasta convorbire publică în numărul din urmă al »Tribunei« un amănunțit raport.

D-l Robescu i-a arătat un număr din »Tribuna« în care se publică interpelația d-lui deputat dr. Iuliu Maniu în chestia măcelului dela Pânade.

Bătrânul scriitor a rămas înlemnit. »Cum se poate, cum se poate! Oh, nu-ți vine să crezi că într'un stat pretins civilizat se petrec lucruri ca acestea!»

Björnsterne i-a mulțumit d-lui Robescu, că i-a adus datele acestea prețioase și a promis că va scrie un articol în revista »März« din München, publicându-l și în câte un ziar din Austria (nu în »Neue Freie Presse«, Italia și Franța.

»Trebuie, trebuie să se cunoască bine această nedreptate și ungurii trebuie să înceapă să auză desaprobarile la cari sunt surzii.»

Din dieta ungară. În ședința formală de eri a dietei prim-ministrul Wekerle a parentat regicidul din Lisabona și a învitat camera să-și exprime condolențele. Dep. Ugron, luând cuvântul, declară că condamnă ori și care omor, dar perherescează și faptele acelora, cari răpesc popoarelor libertățile și disolvă cu forța parlamentele. El (Ugron) ar exprima condolențe numai poporului portughez, căci și noi suntem un *popor subjugat și suspinăm de secole sub tiranie.*

Expectorațiunile lui Ugron au fost primite de majoritatea koșuthiștilor cu plăcere. Contele Apponyi, răspunzând lui Ugron, declară că dieta nu e competentă a se amesteca în afacerile politice interioare ale altor state. Națiunile civilizate condamnă fără excepție astfel de omoruri politice. În Ungaria s'au pus în practică până acuma numai mijloace legale. Până acuma nu s'au întâmplat la noi omoruri politice.

Majoritatea dietei a primit în fine propunerea lui Wekerle. Vreo 30 deputați independiști nu s'au ridicat în picioare la votare.

Revisuirea regulamentului camerei. Din Budapesta se anunță că desbaterea propunerii dep. Nagy Emil privitoare la proiectul revizuirii regulamentului camerei se va începe în dietă pe la sfârșitul acestei săptămâni. Din același izvor se mai comunică, că primirea proiectului e problematică în urma supărării ce s'a ivit între koșuthiști și constituționali în urma abuzurilor săvârșite la alegerea din Dej. De altfel clubul constituționaliilor declară, că ei n'au făcut altceva la alegerea amintită decât ceea-ce au făcut independiștii la alegerile din trecut față de candidații constituționali.

Ministrul de războiu Schönaich și cestiunile militare. În ședința de alaltăori a comisiunii pentru armată a delegației austriace ministrul comun de războiu Schönaich a vorbit despre cestiunile militare pendente, cari au fost atinse în decursul desbaterilor de către unii dintre membrii delegației austriace. Schönaich a declarat între altele, că în ce privește aplanarea cestiunilor militare n'au avut loc până acum *pertractări* între administrația armatei și guvernul unguresc, dar că acum pare a se fi pornit o mișcare în direcția aceasta, în vederea căreia ministrul de războiu se pregătește. Cu alte cuvinte, ministrul este aplecăt să primească propuneri ale

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Duhurile.

— Poveste adevărată. —

— Fine —

— »Vezi, îmi spunea mama a doua zi de dimineață, când ne beam ceaiul împreună, »vezi că n'a fost nimic.»

»Până la 9 de dimineață nimic, în adevăr, nu venea ca să adevărească vestea arătării. Eu, merou neliniștit, și frământat, țineam să aflu tot ce se putea ști. Mi-adusei aminte că soacra lui Petrișor, doamna Maria Otetelișanu și sora ei, doamna Sevastia Radovan, locuiau în Craiova și rugai pe maică-mea să scrie doamnei Radovan, incredințat că cel puțin acolo trebuia să fi venit vre-o știre. Dar maică-mea nu avea gust de scris:

— »Dacă vrei, scrie tu, și dă-mi să iscălesc.» Făcui cum îmi zise.

»După vre-o trei sferturi de ceas feciorul trimis cu scrisoarea se înapoia cu răspunsul, o scrisoare închisă cu adresa scrisă de-o mână neruoasă. Eram cu toții strânși într'un ietac din catul de jos, maică-mea făcea niște socoteli. Sluga îmi dete, mie, scrisoarea și o luai cuprins iară de un simțimânt ciudat. Mă brăzdau niște flori aci reci, aci de foc, și nu cutezam s'o

deschid. Simțiam, știam, că cele scrise acolo aduc știrea morții vărului meu. Dădui maică-mii plicul... Ea ridică capul deasupra catastifului ce ținea în mână:

— »Ce e ?«

— »Răspunsul dela doamna Radovan. Deschide tu; mie mi-e frică, n'am nici o îndoială c'a murit Petrișor.» Maică-mea distrată, deschidea plicul desprinzând colțurile lipite, cu un cuțitaș. Eu adăstam înlemnit, cetiam apoi peste umărul mamei cinci rânduri numai, scrise de domnișoara Elena Radovan:

— »Mama este dusă lângă tanti, care e bolnavă. A primit depeșe că astă noapte la ora două bietul nenea Petre s'a prăpădit.»

»Fusese întocmai cum îmi spus »Fratoștețeanu« si punct la ceasurile două, cum însemnasem. Doamna Radovan, alergase lângă soră-sa, doamna Otetelișanu, soacra lui Petrișor, care de bună seamă primise lovitura cu durere mare.

»Maică-mea tăcea, ținea scrisoarea între degete, plângea și se uita la mine; eu tremuram fără să pot vorbi; nevastă-mea privea afară, pe fereastră, foarte mișcată și ea.

»Mai târziu veni și factorul cu telegrama dela Râmnic. Depeșe ne găsia tot în starea asta de jale și de uimire.

»Voiam să plecăm numai decât la Râmnic pentru îngropăciune; trenurile nu mergeau și căile erau înzăpezite.

»După amiază ne duserăm la doamna Otetelișanu. În sala cea mare un băiețel ne ieși înainte. Atunci avusei o încercare și mai grozavă, îngâlbâni și-abea putui să-mi înnăbuși un țipăt.

»Era acelaș băiețel ce venise la mine, peste noapte. Spăimântat, zisei, încet, maică-mii.

— »Cine e copilul ăsta ?«

»Maică-mea îl privi, îl recunosc, își aduse aminte de cele petrecute, și avu vreme să-mi șoptească înainte de a intra în odaia, unde doamna Otetelișanu bolia:

— »Ciudat! E băiatul Jucăi Fratoștețeanu și al doctorului Fratoștețeanu: orfan. Îl ține bunică-sa, doamna Otetelișanu, de când și tat-său și mă-sa au murit. Ciudat, foarte ciudat *visul* tău.»

»Mai târziu aflai, că răposatul vărumeu avea o mare slăbiciune pentru copilul ăsta, despre a cărui existență eu nici nu știam.»

— »Asta e telepatie prin mijlocitor!« striga bătând din palme domnișoara Comărzan. »Și dumneata te mai îndoiești ?«

— »Nu mă întreba domnișoară — îi zisei eu — »Ți-am spus dela început că eu m'am ferit de a ceti despre științele ocultе. V'am spus, doar, pățania mea... Pe

Petrișor Slăvitescu toți rămnicenii l-au cunoscut și l-au iubit, orașul întreg l'a plăns la moarte. A fost primarul Râmnicului mult timp, iar întâmplarea o știe p'aci mai toată lumea, căci am spus-o precum v'o spusai. Dacăți fi rămniceni l'ați fi cunoscut și dumneavoaștă și-ați înțelege de ce amintirea lui mi-e scumpă, de ce această întâmplare m'a sguduit atât.»

— »De ce n'ai împărtășiț'o lui Flammarion?« îmi impută domnișoara Aglaia Comărzan, »ai fi ilustrat o frumoasă pagină din »les Annales« sau din »l'Écho du Merveilleux«.

— »E drept domnișoară — îi răspunsei — »că spunând și altora întâmplarea mea, s'au găsit mulți, cari să mă 'ndemne să fac cum zici dumneata. Un minut chiar am avut aplecarea să'i ascult, mai vartos că un prieten din Craiova, adept al »științelor ocultе«, când a auziț'o, mi-a adus un braț de cărți spiritiste și »Analele« de care pomeniști. Dar tot n'am împărtășiț-o revistei, fiindcă astfel de întâmplări, asemenea vedenii le încercă oamenii cu sistemul nervos atins de-o boală care, e dovedit, trece lesne asupra celor cu nervii șubrezi; și dacă eu voi fi dintre cei dintâi, de ce să ajut la întinderea boalei? Este destul slăbiciune că voința mi-o îndoiaie, adesea, aducerea aminte a celor ce am văzut în urăta noapte, când duhurile m'au cercetat și că mi-a lipsit puterea

guvernului ungar și se pregătește a lua poziție față de dorința de a se începe desbateri pentru mai grabnica rezolvire a cesțiunilor militare ppendente.

La întrebarea deputatului Stanek' dacă se va da limba de comandă maghiară pentru armata, dislocată în Ungaria, ca concesione sau nu, Schönaiich a răspuns scurt următoarele: Răspund imediat, că în interiorul armatei nu va primi nimeni limba maghiară de comandă, dar nici cea croată, ci limba de comandă va rămânea ca până acum cea germană. Ce se va întâmpla în viitor, nu pot ști. In ce privește așa numitele concesii, aici este vorba în mare parte de drepturi ale coroanei, asupra cărora eu nu pot dispune.

Deputatul Lengyel Zoltan în contra coaliției. În darea sa de samă, ce a ținut-o Duminică în Zelau, deputatul Lengyel s'a năpustit asupra coaliției, acusându-o că prin politica ei pernicioasă, încheind prin încheierea pactului, a strivit de pãrete »națiunea«. Proiectul revisurii, prin care se înăsprește regulamentul în ce privește chestiunile interne, nu însă și în ce privește afacerile comune și proiectele de recruți, — este rău și periculos și prin urmare va face totul, ca proiectul să fie schimbat. El și soții lui vor lupta contra cloturei. Lengyel a urțat apoi organizarea independenștilor liberali zicând, că șefii de până acum s'au înlocuți cu noui luptători. Adunarea a făcut lui Lengyel mari ovațiuni.

Alegerea din cercul Dejului. Kossutiștii sunt consternați și infuriați, căci candidatul lor în cercul lor electoral al Dejului a căzut față de candidatul partidului constituțional. Alegerea a avut loc Luni și s'a sfârșit cu următorul rezultat: Candidatul constituțional *Bercsay*. Tamás a întrunit 706 voturi față de independenștii *Gaal* István, care întrunise numai 471 voturi. Resultatul acestei alegeri a produs, precum anuntă »Magyar Tudosító«, în sânul kossutiștilor o mare supãrare. Furia patrioșilor patentăți se îndreaptã îndeosebi în contra șpanului Wass Béla și a proședintelui alegerii Wiesner Adolf, cari s'au folosit de toate mijloacele permise și nepermise, pentru a scoate din urnă pecandidatul constituțional. Din cauza aceasta alegerea va fi probabil protestată. Același ziar spune, că pentru candidatul kossutist a votat aproape întreaga »inteligență« din cercul și orașul Dej, iar candidatul constituțional are sã mulțumească învingerea sa alegătorilor »naționalisți«.

»Bud. Hirlep, înregistrează știrea că mai mulți deputați independenști vor interpela în dietă pe Andrassy în chestia abuzurilor săvârșite la această alegere.

Spre informațiune.

Unul din cetitorii și amicii foaiei noastre, ne pune la dispozițiune unele informațiuni despre ceea ce s'a lăcrat în timpul mai nou în biserica română unită „cu ușile închise“. Dăm loc comunicãrilor sale, la cari, firește, vom mai reveni:

»Cum, dumneata ai rămas aici?« și ea-mi răspunse limpede:

— »Da, ca să te fac să crezi!« Mă uitai mai bine, mă credeam prins de nă-lucirea unui delir, și-mi puneam la îndoielã limpezimea minții. Dar când o văzui apropiindu-se, și-i deslușii ochii, gura, pãrul, mâinile, începui să mă obișnuiesc cu ideea, că ochii mă înșelãrã când crezusem c'am văzut-o ieșind cu surorile ei. Mă căznii să răspund hotărât, deși simțiam slăbindu-mi puterea:

— »Va să zică dumneata, care ai văzut, care ai controlat, tot nu crezi?« Imi țipã domnișoara Comãrzan foarte înfierbântatã.

— »... Nu zic nimic. Cugot, caut mã mir!»

Nepoștii mei musafiri, grãbiți sã se ducã la teatru, se scularerã și ne zisesem noapte bună. Li văzui plecând din chioșc, trecând prin curte, ieșind pe poartã, în uliță, și pierind după colțul unui prãvălii; domnișoarele, câteși cincii, înainte, pãrinții lor la cãțiva pași în urmă.

— »Va să zică tot nu crezi« auzii iarã glasul domnișoarei Comãrzan, rãspicãt, puternic, și cătai să văd de nu mi l'aduce vântul. Se furișase, nu știu cum, într'un colț întunecos din chioșc și abia-i, înțelegeam liniile trupului și rochia albã de tulpan, pãtatã de umbrele nopții. Cum se făcea de se afla lângã mine când, cu câteva clipe înainte, o văzusem ieșind și pe dânsa? N'am gãsit deslegarea nici-odatã.

Li strigai răgușit, cu glasul cãm-tremura în gãtlej:

In Nrul 17 a. c. a-ți publicat un articol reșeritor la afacerile bisericei unite. Mi se pare cã autorul nu are cunoștința de pașii făcuți spre a asigura independența provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Fãgãraș.

In scrierea despre »Autonomia bisericească« a D-rului Bunea se aratã mersul acestei afaceri, precum și pașii făcuți spre asigurarea independenței bisericei unite pãna la apariția cãrții.

In aceasta privință cred, cã nu trebuie trecute cu vederea deciziunile conciliului provincial al III-lea ținut la 1900 în Blaj.¹⁾ In acel conciliu s'a decis și »despre drepturile și integritatea provinciei bisericești metropolitane greco-catolice române de Alba-Iulia și Fãgãraș.«

N'am văzut nici o vorbã despre acest conciliu în foaia D-v., cu toate cã deciziunile lui s'au publicat în broșurã încă la 1906. Dacă nu vi s'au trimis din oficiu acelea deciziuni — ceea ce ar fi fost corect²⁾ — ar fi trebuit cel puțin colaboratorii preoți sã facã un raport despre acest însemnat conciliu³⁾, ca astfel și cei ce nu sunt admiși ca conclucãtori în afacerile bisericei unite, sã aibã cel puțin cunoștința despre ce sã lucrã. La o eventualã discuție a afacerii numite, nu se pot trece cu vederea deciziunile celui conciliu și așa am crezut de bine a comunica, ce cred cã a fi de interes în aceasta afacere. Iatã din cuvãnt în cuvãnt ce zice acel conciliu:

»Drepturile și privilegiile Provinciei metropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Fãgãraș sunt lãmurit precizate în decretule conciliului ei provinciale dela 1872 și 1882, aprobate de Sf. Scaun apostolic al Romei, în cari se aflã desfășurãtã constituțiunea ei internã și determinate raporturile ei cu celelalte biserice particulare din patrie. Pe baza acestora sinodul provincial aflã a fi necesar și salutar sã declare urmãtoarele:

§. 1. Raportul provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Fãgãraș ca biserica particularã cu celelalte biserice particulare din patrie, nu poate fi altul decãt cel determinat în Bulla pontificalã a Papei Pius IX, »Ecclesiam Christi« de dto VI. Kal. Decembris 1853, prin care aceasta provincie metropolitanã cu toate bisericile, parohiile și filiiile și cu toate persoanele sale de ori ce sex și condițiune, a fost scoasã de sub jurisdicțiunea metropolitanã și de sub ori ce prerogativã jurisdicționalã a arhiepiscopului din Strigoniu. In conformitate cu acestea asupra Prov. metrop. de Alba-Iulia și Fãgãraș în afarã de Sf. Scaun Apostolic al Romei (și prin urmãre afarã de nunții și delegații lui) cãrora aceea este imediat supusã, nu se poate recunoaște altã autoritate eclesiasticã mai înaltã decãt sinodul sãu provincial.

§. 2 Nu este admisibil, ca în cesțiuni personale, parohiale, bisericești-școlare, fundationale și de ori ce altã naturã, cari se țin de jurisdicțiunea provinciei noastre metropolitane și ale dieceselor ei, sã se facã apelãțiuni, recurs, ori plãnsori la altã autoritate eclesiasticã constituitã afarã de

¹⁾ La conciliile prov. i-au parte episcopii în frunte cu Metropolitul, Delegații capitulelor și ai mănãștirilor, vicarii foranei și alți preoți frunțași chemați de Episcopi.

²⁾ Așa credem și noi. — Red.

³⁾ Dacă însă sunt jurați sã tacã? — Red.

ce mã duse ca fulgerul la teatru. Când ajunsei, toate locurile erau prinse, sala gomea de lume, lojile erau ticsite. De Jos descoperii loja, în care lumea ce fusese la mine, aștepta nerãbdãtoare sã se ridice perdeaua; cãte-va slugi stingeau luminile. Domnișoara era în loje, în fatã, lângã mãcãsa, celelalte patru fete și domnul Comãrzan stãteau mai înapoi.

Vãzându-mã începurã sã zumbescã batjocuritor; credeau c'am venit pentru spectacol.

Nu-mi puteam tãlmãci cum Aglaia putuse s'ajungã, pe jos, înaintea mea, care venisem cu birja. Mã dusei în loja lor:

— »Iți fac complimentele mele domnișoară: ești mai sprintenã ca o cãprioarã... Sã fi zburat și tot n'ai fi putut a-junge mai degrabã; cu trãsura și nu te-am putut a-junge«. Dânsa se uita la mine lung și pãrea cã nu înțelege:

— »Frumos știi sã te prefacã« îi spusai. Dar toți Comãrzanii mã ținteau mirãți, iar domnul se cam și supãrase.

— »Ce vrei sã zici?« Le spusai, atunci, cele ce mi-se întâmplase dupã plecarea lor. Mama și fetele jurau cã Aglaia a plecat odatã cu ele și cã nu s'a despãrțit o clipã de lângã surorile ei. Domnișoara Aglaia însă mã privia cu ochii răfãciți, se albise ca tibișurul, i-se făcea rãu.

— »Dumnealui e un glumeț, îi place sã punã floricele ca sã sperie fetele, spu-

cadrele Provinciei noastre, ci rămânând neatins dreptul recursului la Sf. Scaun Apostolic al Romei, dupã modul vigent în biserica orientãlã unitã, toate plãnsorile și neregularitãțile, ce s'ar ivi pe teritoriul provinciei noastre bisericești, au sã se tracteze din partea Episcopului concernent ori a Metropolitului și a Sinodului provincial.

§. 3. Cu excepțiunea Scaunului apostolic și a Legațiilor lui, nici o altã autoritate bisericească, afarã de cea a provinciei noastre bisericești, nu este îndreptãtitã a deprinde vre-o putere, jurisdicțiune, sau ingerință asupra așezãmintelor provinciei noastre metropolitane, cum ar fi gimnaziile, preparandiile, școalele populare, asilele infantile și alte institute de creștere și instrucțiune; cãci acestea ar învolva în sine violarea independenței provinciei noastre bisericești și a manifestului Sf. Uniri din 7 Octomvrie 1698, în sensul cãruia toate așezãmintele bisericești românești pentru toate timpurile au sã fie scutiile de ori-ce amestec al altei jurisdicțiuni bisericești, care nu aparține acelei biserice unite cu Roma.

§. 4. Nu este permis, ca fondurile și fundațiunile diecesane sau provinciale din provincia metropolitanã de Alba-Iulia și Fãgãraș sã fie controlate, supraveghiate, ținute în evidență și administrate de altã autoritate eclesiasticã, afarã de cea a provinciei bisericești amintite, ci acelea trebuie sã se administreze de corporațiunile provãzute în conciliile provinciei noastre I. din 1872 și II. din 1882.

§. 5. Deodatã declarãm, cã prin aceste decrete sinodale nu voim sã prejudecãm dreptului și datorinței, ce o au arhieriei noastre de a conclucra cu prelații bisericei catolice de ritul latin în toate cesțiunile, cari se referesã la interesele generale ale bisericei catolice din Ungaria și la cele comune ale provinciei noastre bisericești cu ale bisericei catolice de ritul latin.

Așa glãsuiește conciliul provincial al III-lea, care e așa de puțin cunoscut — ca toate celelalte — de credincioșii bisericei unite. Decretule acestui conciliu au fost aprobate de Papa Leo XIII. în 14 Ianuarie 1903.

Desbaterea proiectului casei rurale.

— Din Camera română. —

Vineri, 14 Februarie n. s'a început, precum am anunțat, în Camera română desbaterea proiectului casei rurale. Din desbaterile de până azi reose fãrã îndoialã, cã în principiu ideea casei rurale, cel puțin dupã cum sã vede din discuțiile de până azi, n'are antagoniști pronunțați în nici una din partidele politice azi diferențiate în trei — vechii conservatori — conservatorii democrați în frunte cu d. T. Ionescu, fracțiunea junimistã — și liberalii.

De remarcat sunt datele statistice relevate de oratorii din Camerã, așa: deputatul *Bãlanescu* aratã cu cifre cã marea proprietate posedã jumãtate din terenul cultivabil al țãrei, pe când 500,000 de țãrani n'au nici o bucățicã de pãmãnt și nu-și pot îndestula nici nevoile materiale, necum pe cele culturale. 62 la sutã din marea proprietate este arendatã; —

ce mã duse ca fulgerul la teatru. Când ajunsei, toate locurile erau prinse, sala gomea de lume, lojile erau ticsite. De Jos descoperii loja, în care lumea ce fusese la mine, aștepta nerãbdãtoare sã se ridice perdeaua; cãte-va slugi stingeau luminile. Domnișoara era în loje, în fatã, lângã mãcãsa, celelalte patru fete și domnul Comãrzan stãteau mai înapoi.

Vãzându-mã începurã sã zumbescã batjocuritor; credeau c'am venit pentru spectacol.

Nu-mi puteam tãlmãci cum Aglaia putuse s'ajungã, pe jos, înaintea mea, care venisem cu birja. Mã dusei în loja lor:

— »Iți fac complimentele mele domnișoară: ești mai sprintenã ca o cãprioarã... Sã fi zburat și tot n'ai fi putut a-junge mai degrabã; cu trãsura și nu te-am putut a-junge«. Dânsa se uita la mine lung și pãrea cã nu înțelege:

— »Frumos știi sã te prefacã« îi spusai. Dar toți Comãrzanii mã ținteau mirãți, iar domnul se cam și supãrase.

— »Ce vrei sã zici?« Le spusai, atunci, cele ce mi-se întâmplase dupã plecarea lor. Mama și fetele jurau cã Aglaia a plecat odatã cu ele și cã nu s'a despãrțit o clipã de lângã surorile ei. Domnișoara Aglaia însă mã privia cu ochii răfãciți, se albise ca tibișurul, i-se făcea rãu.

— »Dumnealui e un glumeț, îi place sã punã floricele ca sã sperie fetele, spu-

deci acei proprietari au renunțat la rolul lor economic și social.

Casa ruralã — zice oratorul — va stabili echilibrul economic pentru o mai bunã așezare a statului.

Rãscãoalele au izbucnit în Moldova cea prãdatã și speculãtã de strãini; aceasta e caracteristic. Este o parte din marea proprietate, oberatã de datorii, care cautã sã se scape de pãmãntul pe care-l posedã. Casa ruralã va vinde aceste moșii la țãrani și nu va lãsa, ca ele sã cadã în mâinile strãinilor.

Mãrirea progresivã a numãrului de ținãtorilor de pãmãnt, este un fapt social care va avea urmãri favorabile incalculabile. Prin acest fapt se vor trezi la revendicarea drepturilor cetățenești, mii și mii de cetățeni, cari azi stau cu fruntea plecatã.

Micul cultivator, proprietar, nu cautã sã secãtuească pãmãntul, ca arendașul. În Anglia, în Ungaria, s'a cãutat sã se restabilească și sã se desvoalte proprietatea mijlocie. În Franța se ocupã 30 la sutã din solul cultivabil. În Germania proprietatea loturilor mici, dela 5-20 hect. ocupã 12 mil. de hectare; cea dela 20-50 hect. mijlocie, ocupã 21 mil. hectare reprezentã mai mult ca aci. Colonizarea vechei Polonii s'a făcut tot prin loturi de 20-50 hectare.

Ca rezultat s'a schimbat cu totul structura economicã și socialã a Germaniei. Țãranii trãesc bine, se hrãnesc bine, iar orașele mici au progresat.

Scopul legii Casei Rurale la noi este îndoit: selecționarea unor cultivatori harnici și economi, și o ușoară colonizare, în vederea stabilirii unei proprietãți mijlocii.

În ședința de Luni, 17 Febr. n. s'a continuat discuția casei rurale.

Deputatul d. T. Ionescu constatã cã proiectul casei rurale e bine studiat, constatã cu satisfacție cã justiția nu sã multãmește a fi numai un intermediar între proprietari și țãrani, ci cumpãrã moșii, apoi continuã așa:

Acestea sunt punctele pe cari le aprob. Acuma ceea ce mi se pare criticabil: gãsesc cã avansul de 15 la sutã e prea mic, ași cere 25 la sutã cel puțin. Mi se pare cã nu e bine ca proprietarii sã fie plãtiți în obligațiuni, ci în numãrar, cãci altfel proprietarul va fi nevoit sã ținã în seamã în fixarea prețului de cursul obligațiunilor. Aceasta va scumpi pãmãntul pentru țãrani. Gãsesc cã sistemul meu întrebunțat la Creditul viticol este preferabil. Casa ruralã ar trebui sã facã emisiunea titlurilor sale pe seama ei. Cred cã tot prin această lege ar trebui sã se hotãrãscã cã statul va cumpãra sub-solul proprietãților vândute la țãrani. Cred cã nu ar trebui sã favorizãm numai mica proprietate. Această tendință se vede din dispoziția cã sunt preferii cumpãrãtorii unui singur lot. Rezultã cã proprietatea mijlocie țãrãnească (pãna la 25 de hectare) se va forma foarte greu. Este încã una din perzistența greșelilor noastre istorice în chestia agrarã. În ce privește pe preoți și învățatori, cred cã ar trebui sã poatã cumpãra mai mult de 10 hectare, cãt prevede proiectul. Ar trebui de asemenea sã creãm o proprietate mijlocie pãna la 300 de hectare. Maximul de 158 hectare este prea mic.

neã domnul Comãrzan, fãrã sã prindã de veste, cã Aglaia se pleacã și cade în nesimțire dupã scaun. Iși perduse cunoștința și brațe se întindeau sprijinindu-o. Au dus-o acasã și d-l Comãrzan era tare mâniat, cã-i scapã spectacolul.

Am ieșit înainte de a se ridica cortina.

Se-negurã, nori groși și încãrcați de ploaie se adunau pe cer, fulgere rare sclipiau departe, scãpãrau mai aproape, se-aprindeau, flacãri, lângã mine. Cãte-va picãturi de ploaie, mari, reci, grele, imi cãzurã pe fatã, odatã, cu primul tunet ce scuturã pãmãntul.

Am ajuns acasã odatã cu furtuna și am veghat toatã noaptea, în odaia mea, spãmântat, cu capul ca de plumb, fãrã sã pot ațipi o clipã. În chenarul ferestrei, de cãte-ori fulgerile se aprindeau și poleiau geamurile, mi-se arãta chipul Aglaiei despletitã, cu ochii închiși, albi ca tibișurul, cu buzele pãlitate, întredeschise, înfășurãtã în rochia-i de tulpan, cãzându-i de pe umeri pe piept, de pe piept pe șolduri, în-vãluindu-i picioarele într'un giulgiu strãveziu, lung, ca o coadã, ce mătura pãmãntul, ce lovea în ferestre și turbura golurile negre.

(„Arhiva“)

Caton Theodorian.

Termină, spunând că ar fi bine ca Statul să dea Casei Rurale o subvenție de câte-va sute de mii de lei pe an, pentru acoperirea cheltuielilor sale de administrație.

Deputatul B. M. Missir relevă că casa rurală are de scop a înlesni țărănilor dobândirea de pământ și regularea distribuției proprietății rurale — în prima linie e vorba de dezvoltarea proprietății mici — apoi continuând face istoricul improprietății țărănilor dela 1864, și mai de parte până azi. Situația este: 630.000 țărani, au 2.500.000 hectare. Ne propunem să înmulțim numărul proprietarilor și întinderea pământului pe care-l posedă. Statul nu mai are de unde să vândă pământ țărănilor. Prin urmare, nu rămâne decât ca Statul să ajute transformarea proprietății mari

Oratorul arată că întreaga suprafață cultivabilă a țării nu ar ajunge ca să dea câte 5 hectare la toți țărăni. Ar trebui milioane de hectare! Atunci Casa rurală a făcut o selecție și nu dă pământ decât la țărani vrednici, de preferință celor cari au până la 5 hectare.

Deputatul H. Delavrancea, afirmând că să atace marea proprietate, pe când ea nu și-a ridicat glasul contra proiectului Casei rurale, zice că, în ceea ce privește repartitia pământurilor, la noi țărani sunt mai favorizați decât în Anglia, Franța și Germania.

În aceste țări marea proprietate posedă proporțional mai mult pământ decât la noi.

Oratorul combate modul cum e făcută statistica d-lui Creangă și susține că comparația între proprietatea din Rusia și cea dela noi nu s'a făcut în mod exact, ci cu erori grave. Proprietatea mare nu cuprinde decât 1/2 din suprafața cultivabilă a țării.

Oratorul face pe larg, elogiul vechilor boeri și al marilor proprietari. E adevărat că țărani stau rău, dar toată pricina este administrația rea a țării. Până când nu se va scoate administrația de sub înrăurirea nefastă a politicii, starea țărănimii nu se va îmbunătăți. Peste munți avem 3 milioane de români, cari stau bine fiindcă au administrație.

Dela congresul partidului conservator-democrat.

București, 4 Febr. v.

— Urmare. —

Eată tendințele ce le are după declarațiile făcute de d-l Take Ionescu la congresul de Duminecă, partidul conservator-democrat:

El este înainte de toate un partid monarchic. Monarchia reprezintă singura instituție stabilă, în jurul căreia națiunea să se poată strânge în timpuri vijelioase. Așa a fost și în primăvara anului trecut. Coroana și armata au eșit și mai mari din furtuna prin care au trecut.

Partidul conservator-democrat este deci un partid dinastic, dar fără condiții, fără rezerve.

Partidul va da armatei nu numai tot sprijinul material, dar îi va face și omagiul de a-o lăsa cu desăvârșire în afară de orice chestiune de partid.

Partidul va stăruii pentru ca direcția politicii externe să rămână neclintită.

În ce privește schimbarea alcătuirii electorale (cu excluderea votului universal) partidul conservator-democrat se mulțumește azi să declare, că la orice reformă electorală va trebui să se ia garanții, ca minoritatea să fie reprezentată.

Colegiul al III-lea, colegiul țărănimii, trebuie să devină o realitate, ori cari ar putea fi surprinderile începutului.

Partidul conservator-democrat va avea o îngrijire deosebită pentru biserică și cler, vrea întărirea și lărgirea administrației sănătății publice, înființarea unui consiliu legislativ, care se pregătească proiectele de lege, stăruie pentru garantarea respectului legii, vrea stabilitate pentru toți funcționarii statului și ca toți judecătorii să fie inamovibili.

Partidul vrea organizarea mai temeinică a învățământului; pentru țărănimie și mica burghezime e de lipsă un învățământ primar și superior neobligator dar gratuit, care să dea copiilor la țară noțiunile practice necesare pentru munca câmpului, iar la orașe pentru îndeletnicirile comerciale și industriale.

Finanțele statului vor întâmpina îngrijire deosebită a partidului. Tarifal va mai trebuie scăzut în toate acele articole, cari sunt indispensabile pentru industria națională. Taxele asupra petrolului, zahărului și asupra sării trebuie scăzute. Și la

impositul fonciar trebuie să se facă scăzătoare.

Trebuie să se sporească mijloacele statului, legea pentru exploatarea terenurilor petrolifere trebuie să se reformeze. Partidul vrea să se ia măsurile cele mai energice spre înălțarea nivelului cultural al țării. Ar trebui rezolvate și chestiunile asigurării vitelor, a revisuirii arenzilor și instrăinării pământurilor țărănești, a căror inalienabilitate nu mai trebuie prelungită. Încât pentru muncitorii de orașe partidul va stăruii pentru asigurarea în cas de accidente și pentru bătrânețe, organizarea legală a caselor de ajutor, înființarea creditului meseriașilor etc.

În Dobrogea trebuie să fi introdus regimul constituțional. Din întreaga Dobrogea să se formeze un singur județ electoral, revisuindu-se lista celor ce au devenit cetățeni români prin adnexare și recunoscând cetățenia tuturor Românilor de peste munți, cari s'au stabilit acolo.

La congres au luat parte numeroase delegații din provincie. În sală s'a împărțit portretul d-lui Tache Ionescu, care sosind ceva mai târziu, a fost primit cu urale și aplauze nesfârșite.

ȘTIRILE ZILEI.

— 6 Februarie v.

Socialiștii condamnați. Zilele trecute s'au judecat după olaltă trei procese de presă ale socialiștilor. Curtea cu jurați din Iaurin a condamnat pe socialistul Iuliu Andrași la 2 luni închisoare ordinară și 160 cor. amendă pentru că a atacat violent în foale pe primpretorele, care a oprit adunările socialiștilor.

S'a intentat proces de agitație și contra contelui Ervin Batthyányi, socialist, care în foaia sa »Revoluția socială« a atacat armata și pe bogați. Deoarece însă contele trăiește stabil în Londra, a fost pedepsit în locul lui, redactorul responsabil al foii, Ioan Horváth, la 3 luni temniță de stat și 1000 cor. amendă.

La Budapesta a mai fost condamnat Sămbătă socialistul Stefan Hegedüs, la 2 luni temniță de stat și 1000 cor. amendă pentru că a scris în »Nepszava« despre măcelul dela Cernova.

Adunarea generală a »Albinei« este convocată pe ziua de 21 Martie n. a. c. în sala festivă a »Casei naționale« din Sibiu. Convocarea adunării și bilanțul, care ni-s'a trimis, îl vom publica în unul din numărul viitor. Depunerile au ajuns în anul trecut suma de 15,140,915 cor. 19 fl. iar profitul net realizat este în suma de 270,680 cor. 05 fl.

Moartea unui pictor român. Cetim în revista »Buciumul«: Nu de mult a murit talentatul nostru pictor Petru Poiar la Monaco departe de patria sa și aproape neștiut de conaționali săi. Fiul de econom din satul Fundul Moldovei (Bucovina) promitea a deveni acest tânăr entuziast pentru artă un măestru de prima forță, dacă nu ni-l'ar fi răpit moartea nemiloasă atât de timpuriu. Păcat e că unele dintre cele mai nimerite tablouri ale sale zac prin case străine! Atâta încă nu ne-am învrednicit să ni strângem prin muzee totul ce e al nostru. Fie-i țărana ușoară!

Cununie. D-soara Eleonora I. Ionescu și d-l Ioan Sporea, director școlar în Feldioara, își vor serba Duminecă în 10 Februarie v. 1908 cununia lor religioasă în biserica gr. or. din Feldioara.

Reprezentăție teatrală în Făgăraș. Ni-se scrie: După cum sunt informat, societatea »Progresul« va da în 8 Martie st. n. a. c. (24 Februarie st. v. lăsatul secului) o reprezentație teatrală împreună cu dans. Se va juca piesa »Năsdra-văniile divorțului«. Publicul român așteaptă cu mare interes această producțiune, fiind piesa teatrală una din cele mai bune. Ne bucurăm din inimă că societatea »Progresul« a luat această laudabilă inițiativă. — Un Făgărașean.

Deasemenea ni-se comunică din Făgăraș, că tinerimea română va aranja în 1 Martie st. n. o mare petrecere sub presidenția de onoare a dep. dietal Dr. N. Șerban, care promise o reușită splendidă.

Logodnă. Laura Albon și Emil Bileu fidanțați. Doștat. — Cut. Februarie 1908.

Mobilierul țărănesc român. Din Câmpulung (Bucovina) se scrie: Străvechiul mobilier țărănesc român dispărut de mult din casa Românului și înlocuit cu obiecte de tot străine, reinviat, serbează solemnă intrare în casa Românului. Merite neperi-

toare pentru națiunea română și-a câștigat Școala profesională din Câmpulung. Cu o siguranță impunătoare se cultivă la acest for școlar mobilierul român și rezultatele obținute până acuma sunt în fiecare privință satisfăcătoare. Până acum s'au executat peste 120 garnituri complete. De remarcat este faptul cumcă în regatul român a fost prim ministrul plenipotențiar al Germaniei, d-l Kiderlen-Wächter, care și-a comandat prima garnitură română, căruia i-a urmat pe lângă mulți boeri, funcționari și fruntași d-l Istrati și actualul ministru Ionel Brătianu. Mobilierul român și-a cucerit un loc dominant și în casa națiunilor străine din orașele Cernăuți, Leov, Trieste, Viena, Berlin și Petersburg. Comandele referitoare primește Asociațiunea meseriașilor din Câmpulung. — I. V.

Un notar public regesc — defraudant. Din Șopron se anunță, că notarul public Dr. Apáthy Gyula din Körmenđ a dispărut, după ce a defraudat o sumă mai mare de bani. Procuratura a ordonat curențarea lui Apáthy, despre care se spune, că s'ar fi refugiat în Stiria.

Conflict între Rusia și Finlanda. Cercul politice din Petersburg sunt preocupate de primejdia unui conflict între Rusia și Finlanda. Iată faptele: Finlanda e obligată față de Rusia a plăti o cotă militară anuală. Dieta a votat în anul acesta suma de 25,000,000 lei, votând însă în același timp și o declarație cum că Rusia neîndeplinind unele obligațiuni, pe cari ea și le-a luat în schimbul acestei cote, se va vărsa această sumă numai după îndeplinirea acelor obligațiuni. Țarul a respins această declarație pe motiv, că el singur are dreptul a decide asupra îndeplinirii sumelor. Deciziunea aceasta a Țarului a produs o mare surescitare în Finlanda.

Demonstrație la mormântul regicizilor portughezi. Luni s'a organizat la mormântul regicizilor din Lisabona o mare demonstrație, la care au luat parte mii de persoane. Ordinea a fost menținută de garda municipală, trupele n'au fost scoase în oraș. Demonstrația s'a petrecut în liniște.

Ceva de răsunet pentru pianisti. Paderewski renumitul pianist a dat un concert la Petersburg înaintea unui auditoriu compus din cele mai înalte personalități ale curții. Entuziasmul a fost imens. La sfârșitul concertului, Țarul a chemat în loja sa pe virtuosul, dorind a-l felicita în persoană: — Domnule i-a zis, iești un admirabil artist, și Rusia e mândră de a te număra între fii ei! Paderewski stătut drept, și privind în ochii împăratului tuturor Rușilor îi zise: — Pardon Majestate, eu nu sunt Rus, ci sunt Polonez! În ziua următoare Paderewski a fost reconduc la granița germană.

O deputație abisiniană la Vatican. Din Roma se anunță, că o deputație compusă din doi abisinieni a sosit la Vatican cu un autograf al negusului Abisiniei și doi lei tineri.

Anunțarea taxelor militare. Acele persoane, cari, sunt obligate la plățile taxelor militare sunt îndatorate să se anunțe perceptoratului orașenesc pentru a ridica coalele cari servesc pentru acest scop și umplute a le înapoaia perceptoratului orașenesc cel mult până la finea lui Martie 1908. (Vezi publicațiunea oficială din Nrul de azi pe pagina 4.)

Bibliografie.

Primum la redacție Nrul 2 din revista »Buciumul«, ce-a început să apară anul acesta în Câmpulung (Bucovina). Editorul și redactorul responsabil al noiei reviste este cunoscutul Român înimos bucovinean, d-l Dr. T. Bocancea. Prețul abonamentului pe an 12 cor., pe jum. an 6 cor. Pentru poporeni, meseriași și școlari cu prețul de jumătate.

A apărut No. 1 (anul III) din revista »Viața Românească« cu următorul cuprins:

Mihail Sadoveanu. Dudaia Margareta. Octavian Goga. Fior (versuri). A. Philippide. Cum se apără specialistul român. A. Vlahuță. Dreptate (versuri). William Ritter. Frescurile dela Wiesbaden. St. O. Iosif. Tannhäuser (sfârșit). G. Stere. Socialdemocratism sau poporanism? (Cap. V. Situația politică și problema democratismului în România). G. Coșbuc. Nucul (versuri). Jean Bart. Datorii uitate. Al. Teigara-Șamurcaș. Cronica Artistică. (Suntem vrednici de un muzeu național?) cu ilustrații. C. S. Cronica Internă. (Mizeria țărănimii și repartizarea proprietății. A. Mirea. Caleidoscop: Glasul lui Memnon. —

Neurastenii. — Problemă. — Symbolism. — Hornarul. (Versuri). S. Secula. Viața Românească în Ardeal. (Gimnaziul Românilor din granița bănățeană). Ion Gramada. Viața Românească în Bucovina. (Societatea arheologică română din Cernăuți). P. Nicanor & Co. Miscellanea. Recenzii. — Revista Revistelor. — Varietăți. — Mișcarea Intelectuală în străinătate. — Bibliografie. — Viața Românească apare lunar cu aproximativ 150 de pagini. Abonamentul pentru Austro-Ungaria: un an 15 coroane; jumătate de an 7 coroane 50 bani. Numărul 2 coroane.

Redacția: Str. Română 4. — Administrația Str. Carp 6 în Iași.

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

Întâiu Mai romanță pentru voce și pian de G. Fl. Freșmerekianu, dedicată d-nei Elena Dr. I. Meșianu. Prețul 1 cor. (Lef 1-20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și Hora dela Plevna coruri mixte de G. Fl. Freșmerekianu. Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

„O rosă vestejată“ cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

T. Lugojanu: »De ducă«, cor bătească pe motiv popular. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

I. Vidu: »Coasa«, melodie populară. Prețul 60 bani, plus 5 bani porto.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 19 Februarie. Un ziar de seară află din Viena știrea senzațională că guvernul ungar vrea să încheie un nou pact cu Monarchul. Guvernul unguresc este dispus să aprobe cererile Austriei în chestia militară, dacă regele va conveni ca în Ungaria să nu se introducă votul universal. »Magyar Estilap«, ziarul care aduce știrea de mai sus, publică această știre cu litere groase în urma unui articol, în care atacă cu violență guvernul pe care îl numește trădătorul poporului și al patriei. Același ziar are un alt articol, în care spune că din pactul guvernului ungar cu regele au mai rămas să fie rezolvite două ultime puncte: punctul 7, care se ocupă cu revizuirea regulamentului Camerei, pe care guvernul îl va realiza, și punctul 8, care se ocupă cu introducerea votului universal, pe care însă guvernul nu vrea să-l aducă la îndeplinire.

Paris, 19 Februarie. »New York Herald« află din Petersburg, că în cercurile diplomatice de aici se spune că în curând se va publica, că între Rusia, Franța, Anglia și Italia s'a stabilit o înțelegere în chestiunile balcanice. Conform acestei înțelegeri cele patru puteri vor lupta în comun în contra politicii condusă de Austria și Germania în Balcani. După cât se afirmă textul acestei înțelegeri a și fost redactat. Acest nou eveniment diplomatic se datorește inițiativei Rusiei și asigură Angliei cel mai larg teren în chestiunea balcanică. Pressa rusă aprobă în unanimitate alianța Rusiei cu Anglia și își exprimă convingerea că Austria va renunța la planul liniei de la Sandjac, de frica liniei Dunărea-Adriatică.

Londra, 19 Februarie. Ziarele »Times« și »Daily Telegraph« publică azi articole de fond asupra iradelei turcești prin care Poarta admite începerea lucrărilor tehnice în vederea construirii liniei Sandjacale. Ambele articole evită tonul agitat sau neamic față de planul liniei sandjacale dar declară că acest plan nu va fi folositor concertului puterilor europene la Constantinopol și va pune capăt mandatului puterilor europene în Macedonia. Toate puterile interesate și în special Anglia își vor câștiga astfel mâna liberă în Balcani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branice.

